

прогресивна пародонтопатија и да се компарира нивниот наод според клиничкиот стадиум на болеста.

Материјал и метод на работа

Како материјал за морфолошко испитување послужија интердентални папили од 73 болни со верифицирана прогресивна пародонтопатија, распоредена по клинички стадиум (Табела 1). Како контрола послужија 20 ексцизии од гингива, земени под инфилтративна анестезија од пределот на фронтот и фиксиран во 10% формалин. По обработката со парафински метод направени се резови со дебелина од 5—8 микрона и боени со He-Ео и Толуидин боење.

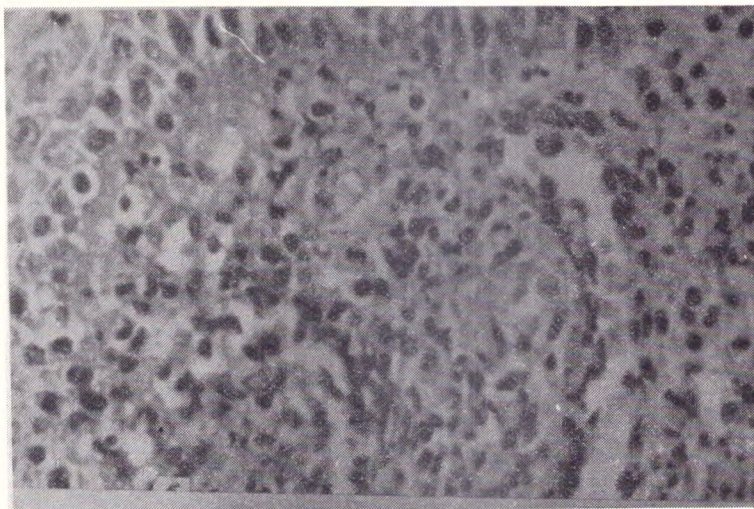
Табела 1

Застапеност спрема клинички стадиум

Кл. стад.	I	II	III	вк.	Конт.
Оболени	36	24	13	73	20

Резултати

Во првиот стадиум на инфламаторно-деструктивните форми на прогресивната пародонтопатија, инфламаторните инфилтрати и композицијата на клеточните компоненти, лимфоцити, плезмоцити, Русел-ови телци и маст-клетки, се нерамномерно фокално или дифузно развиени.

Сл. 1

Маст-клетките се локализирани најмногу покрај оштетените крвни садови во растресеното папиларно колагено ткаење, (со толүидни бојадисување се со јако потенцирана метахроматично гранулирана протоплазма).

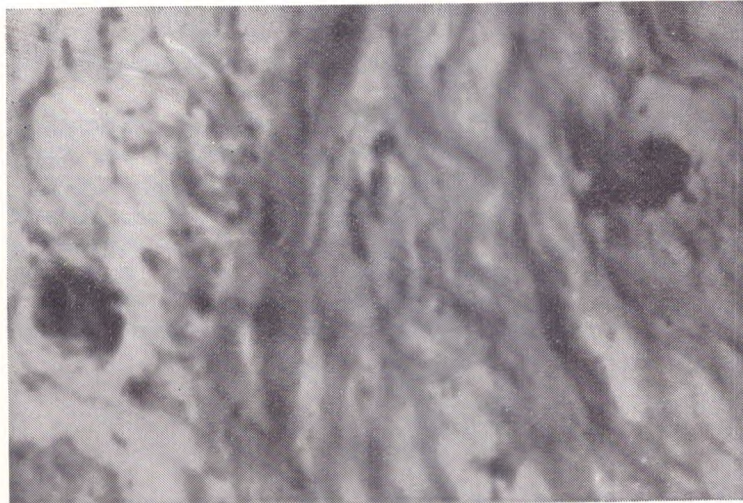
Сл. 2

За разлика од првиот, во вториот клинички стадиум, маст-клетките, по број малку намалени, не се локализирани само околу оштетените крвни садови во едематозно-растресеното папиларно колагено ткаење, туку се наоѓаат и во епителот, како и во активните подлабоки инфламаторни инфилтрати.

Сл. 3

Во третиот клинички стадиум, присуството на маст-клетки, во споредба со лимфоплазмо-целуларните инфилтрати, е во опаѓање, а помеѓу едематозно раздвоените колагени влакна, постои фино гранулиран метахроматски супстрат, како продукт на дегенеративните маст-клетки.

Сл. 4

Дискусија

Поголем број автори се сложуваат дека инфламацијата е доминантна во патогенетскиот процес на прогресивната пародонтопатија, и наедно најголема причина во појавата на деструктивните процеси во пародонтот^{2,3,6}. Маст-клетките, богати со вазоактивни материи во цитоплазматските гранули кои при процесот на дегранулација ги исфрлуваат во интер-клеточната супстанца, ја истакнуваат нивната улога во патогенезата на раниот инфламаторен одговор.^{9,10}

Познато е дека маст-клетките содржат ИгЕ¹⁴, а со тоа и улогата на овие клетки во реакцијата на антиген-антитело при што се ослободува хистамин кој доведува до појава на инфламација која е чисто имунолошка. Промените во популацион-контрадикторни во стручната литература. Бројот на маст-клетката на маст-клетките во човечката гингива и инфламацијата се ките се зголемува со напредувањето на инфламацијата и васкуларизацијата.^{15,13,12,7}

Спротивно на овие автори, Shelton i Hall¹⁶, сметаат дека маст-клетките се помали и со помал број на гранули, кај пациенти со пародонтопатија.

Мирковиќ¹¹ во своите испитувања нашла дека постои намалување на маст-клетките, со напредувањето на инфламацијата. До слични резултати дошле и други автори.^{6,1}

Наодот на маст-клетки во нашиот материјал околу оштетените крвни садови, во папиларното сврзно ткаење, во иницијалниот стадиум, интра-епителијално во подоцниот стадиум, а во третиот и во едематозно раздвоените колагени влакна, со finely гранулиран фокален или дисперзен метахроматски супстрат-продукт на дегранулираните маст-клетки, може да се смета за ран инфламаторен одговор.^{5,4}

Застапеноста на маст-клетките во нашиот материјал опаѓа со клиничкиот стадиум на болеста, споредени со инфламаторните клетки и лимфоплазмо-целуларните инфилтрати.

И ние се сложуваме со мислењето според кое комплексот на хепарин-липопротеин кој потекнува од мастоцитите е инхибитор на ензимот хијалуронидаза, а со тоа и важен фактор во одвивањето на инфламаторниот процес. Деструкцијата односно лизата на сврзното ткиво ќе биде поизразена со намалувањето на протективното дејство на мастоцитите.

Заклучок

1. Маст клетките во првиот клинички стадиум се дистрибуирани околу оштетените крвни садови во папиларното сврзно ткаење.

2. Во вториот клинички стадиум освен периваскуларно, мастоцитите се дистрибуирани и интраепителијално и во подлабоките инфламаторни инфилтрати, но по број редуцирани.

3. Присуството на мастоцитите во третиот клинички стадиум е изразито намалено, со дистрибуција помеѓу едематозно раздвоените колагени влакна со finely гранулиран метахроматски супстрат.

Summary

Distribution of mast cells dependent on the clinical stage of inflammatory destructive forms in progressive parodontopathy

1. Mast cells in the first clinical stage are distributed around the involved blood vessels in papillary connective tissue.

2. In the second clinical stage, mast cells are perivascular, but they can be intraepithelial. They can also be found in the deep inflammatory infiltrates, but their number is reduced.

3. The presence of the mast cells in the third clinical stage is significantly reduced, with distribution between edematous separated collagenous fibrae, with fine granular metachromatic substrate.

Литература

1. Angelopoulos A. P.: Studies of mast cells in the human gingiva. J. Period. Res. 8 : 314, 1973.
2. Asboe Hansen G.: The mast cell in health and disease, Acta dermat., 72 : 139, 1973
3. Barnett M. L.: The fine structure of human epithelial mast cells in periodontal disease, J. Period. Res. 8 : 371, 1973
4. Bordet P.: Immunologie flamanion Medicine Sciences, Paris, 54, 1972
5. Cieciora L., Karasek M., Paukiewicz Z., Jedrejewska T.: Elektromikroskopische Untersuchungen über immunologische Reaktion im Zahnfleisch bei Parodontopathien, DZZ 26 : 817, 1971
7. Coleman E. J.: Mast cell population dentistry in hamster gingiva. J. Period. Res. 9 : 188, 1974
7. Dewar M. R.: Observation on the composition and metabolism of normal and inflamed gingiva. J. Period. 26 : 29, 1955
8. Димитровски В.: Прилог кон патогенезата на воспалителните форми на прогресивната парадонтопатија, хабилизационен труд, Скопје, 1977
9. Ham A. W.: Histology J. B. Lippincott Co., Philadelphia, 1969.
10. Heap B. J., Kierman J. A.: Histological, histochemical and pharmacological observation on mast cells in the stomach of the rat, Index anatomica 315, 1973
11. Mirković B.: Distribucija mastocita u inflamarnoj gingivi, VI kongres stomatologa Jugoslavije I, 481, 1976
12. Mutschelknauss R.: Histologische und histochemische untersuchungen bei hypertrophien und hyperplasien der gingiva, DZZ 21 : 1339, 1966
13. Riley J. F.: Mast cell in gingiva to periodontitis marginalis, Lancet 1 : 26, 1959
14. Roitt J.: Osnovi imunologije. Zagreb, 1974
15. Sasse D.: Histochemische Untersuchungen bei Verschiedenen Entzündung formen des marginalen parodontiums, DZZ 25 : 496, 1970
16. Shelton L. E., Hall W. B.: Human gingival mast cells, J. Period. Res. 2 : 214, 1968